

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/11/2015
Identifikačné číslo spisu: 2013200222
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2013200222.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobcu J. J., bytom P., zastúpeného JUDr. Dagmar Hornákovou, advokátkou so sídlom A. Hlinku č. 3044, Sered', proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o dávku v nezamestnanosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. septembra 2014, č. k. 14S/38/2013-50, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 11. septembra 2014, č. k. 14S/38/2013-50, m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej číslo 42370-2/2012-BA zo dňa 09. novembra 2012 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 11. septembra 2014, č. k. 14S/38/2013-50, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovanej č. 42370-2/2012-BA zo dňa 09. novembra 2012, ako aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Galanta č. 5229/2012-GA-DvN zo dňa 08. augusta 2012. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím č. 42370-2/2012-BA zo dňa 09. novembra 2012 žalovaný správny orgán zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Galanta č. 5229/2012-GA-DvN zo dňa 08. augusta 2012 o nepriznaní nároku na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.") a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie"). Správne orgány svoje rozhodnutia odôvodnili tým, že žalobca v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t.j. v období od 14.05.2009 do 13.05.2012 nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú by bolo možné zohľadniť na účely nároku na dávku v nezamestnanosti s konštatovaním, že nebolo možné zohľadniť doby jeho poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov členského štátu

Európskej únie ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov, keďže žalobca nespĺnil podmienky uvedené v čl. 61 ods. 2 základného nariadenia.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., čl. 61 ods. 1 a 2, čl. 65 ods. 2 a 5 písm. a/ základného nariadenia, čl. 11 ods. 1 a 2 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a zistil, že žalobca v posudzovanom období od 14.05.2009 do 28.04.2012 pracoval vo Veľkej Británii a preukázal dobu poistenia v nezamestnanosti vo Veľkej Británii od 01.01.2008 do 01.12.2008, od 01.12.2008 do 31.05.2009, od 01.06.2009 do 08.05.2012 a od 29.04.2012 do 13.05.2012 (formulár U1 z 25.07.2012). Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante zo dňa 10.07.2012 číslo SZ/2012/03519-1/Dor bol žalobca od 14. mája 2012 zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Vzhľadom na dĺžku doby vykonávanej pracovnej činnosti vo Veľkej Británii (od 01.06.2009 do 08.05.2012) považoval krajský súd zamestnanie žalobcu za stabilné. Žalobca na území Veľkej Británie, kde si plnil svoje daňové povinnosti, býval počas výkonu zamestnania sám, rodičov a príbuzných žijúcich na Slovensku navštevoval 2 - 3 x do roka, čo krajský súd nepovažoval za dostatočné preukázanie pevných väzieb žalobcu so Slovenskom a s bydliskom na území Slovenskej republiky. Počas posledného zamestnania v členskom štáte Európskej únie žalobca nemal bydlisko na území Slovenskej republiky. Krajský súd mal za preukázané, že na území Veľkej Británie mal žalobca stabilné zamestnanie, ktoré bolo ukončené z jeho podnetu a počas výkonu zamestnania tam býval. Žalobca si počas výkonu činností zamestnanca vo Veľkej Británii so Slovenskou republikou väzby nezachoval.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil a dospel k nesprávnym právnym záverom. Nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že si nezachoval väzby so Slovenskou republikou. Legálne pracoval v členskom štáte Európskej únie v stabilnom pracovnom pomere a jeho väzby a centrum záujmov v Slovenskej republike zostali zachované. Počas pobytu na území členského štátu Európskej únie udržiaval pravidelné kontakty so svojou rodinou na území Slovenskej republiky v závislosti od počtu dní dovolenky a pracovného voľna a od jeho finančných možností. Je slobodný, bezdetný a na Slovensku má rodičov, sestru s rodinou a široký okruh príbuzných a priateľov. Podľa jeho názoru si počas doby výkonu zamestnania vo Veľkej Británii zachoval bydlisko a centrum záujmov v Slovenskej republike. Na území iného členského štátu chcel zotrvať maximálne päť rokov a vrátiť sa naspäť na Slovensko. Počas svojich dovolení sa vždy zdržiaval na území Slovenskej republiky a počas výkonu práce v zahraničí si zachoval úzky vzťah k Slovenskej republike, kde mal zachované bydlisko aj centrum záujmov (rodinu, priateľov a záujmy súvisiace s budúcnosťou). Namietol aj nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia žalovaného. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil, žalobe žalobcu vyhovel a priznal mu náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na skutočnosť, že žalobca sa na území Veľkej Británie zdržiaval viac ako štyri roky a pracoval v stabilnom zamestnaní, pracovný pomer v období od 01.06.2009 do 08.05.2012 mal uzatvorený na dobu neurčitú a bol skončený z podnetu žalobcu. Boli preukázané prirodzené rodinné väzby žalobcu na území Slovenskej republiky - rodičia, ktorých navštevoval 2-3 krát ročne. Nebola preukázaná existencia vzťahu žalobcu k inej osobe zameraného na založenie rodiny na území Slovenskej republiky. Žalobca počas svojho pobytu v zahraničí nevlastnil na území Slovenskej republiky nehnuteľnosť a ani nevyvíjal právne relevantné úkony zamerané na jej nadobudnutie. Daňové a odvodové povinnosti počas obdobia presahujúceho štyri roky si plnil na území Veľkej Británie, z čoho je zrejmé, že štátom bydliska žalobcu na účely plnenia daňových a odvodových povinností bola počas tohto obdobia Veľká Británia. Na základe preukázanej skutočnosti skončenia pracovného pomeru na území Veľkej Británie z podnetu žalobcu, by žalobcovi nevznikol nárok na dávku v nezamestnanosti v zmysle právnych predpisov Veľkej Británie. Žalovaná nepovažuje za zrejmé, na základe akého právneho dôvodu by mala odhliadnuť od faktu, že v štáte posledného zamestnania žalobcovi nárok na dávku v nezamestnanosti nevznikol, pričom však doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté v tomto štáte by mala automaticky zohľadniť a priznať nárok na dávku v nezamestnanosti. Žalobca v správnom ani v súdnom konaní nepreukázal existenciu nových skutočností, ktoré by mali byť dôvodom na zmenu

rozhodnutia žalovanej.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). Podľa § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k názoru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu spisov odvolací súd zistil, že žalobca, ktorý bol rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta z 10. júla 2012, číslo SZ/2012/03519-1/Dar, zaradený dňom 14. mája 2012 do evidencie uchádzačov o zamestnanie, uplatnil si dňa 25. júla 2012 nárok na dávku v nezamestnanosti.

Podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných troch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a/ sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Výnimku z tohto pravidla, ako to uvádza aj žalovaná v preskúmanom rozhodnutí, predstavujú prípady uvedené v článku 65 ods. 5 písm. a/ základného nariadenia, t.j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území iného členského štátu zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky (v zmysle čl. 1 písm. j/ základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia).

Podľa čl. 1 písm. j/ základného nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

- a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;
- b) situáciu dotknutej osoby vrátane:
  - i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;
  - ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;
  - iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;
  - iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;

- v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;
- vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

Uvedené ustanovenia umožňujú zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Veľkej Británie do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia v prípade preukázania pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania mimo územia Slovenska.

V danej veci bolo preukázané, že žalobca pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Slovensku nebol poistený v nezamestnanosti najmenej tri roky, pretože v posudzovanom období pracoval na území iného členského štátu EÚ, vo Veľkej Británii. Správne orgány predložil formulár UI o dobách, ktoré sa zohľadnia pre priznanie dávok v nezamestnanosti v členskom štáte EÚ z 03. júla 2012, v zmysle ktorého bol v posudzovanom období (od 14. mája 2009 do 25. júla 2012) poistený v nezamestnanosti od 14. mája 2009 do 28. apríla 2012 na území Veľkej Británie ako členského štátu EÚ. Preukázaná bola aj skutočnosť, že žalobca vo Veľkej Británii ukončil pobyt, za ktoré obdobie bol podľa právnych predpisov tohto štátu poistený.

Pokiaľ žalovaná poukazuje na to, že pri posudzovaní bydliska je rozhodujúcou stabilita zamestnania, ktorú je v zmysle rozsudku Súdneho dvora zo dňa 17. februára 1977, C 76-76 potrebné posudzovať nielen z hľadiska povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy, ale vhodné je vziať do úvahy aj charakter zamestnania, potrebu posudzovania v takom rozsahu je potrebné prisvedčiť. Žalovaná však opomenula, že sama také posudzovanie nevykonala a v rozhodnutí neuviedla; okrem poukázania na ustanovenia základného a vykonávacieho nariadenia a judikatúru ESD iba konštatovala že „so zreteľom na všetky dostupné informácie nie je možné považovať bydlisko navrhovateľa počas jeho posledného zamestnania v členskom štáte Európskej únie za zachované na území Slovenskej republiky a takisto ani doby poistenia v nezamestnanosti získané na území Veľkej Británie zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia". Vyhodnotenie všetkých dostupných informácií však v jej rozhodnutí absentuje.

Odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že z dôvodov rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 17. februára 1977, C 76-76 - Silvana Di Paolo proti Office national de l'emploi vyplýva, že bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte. Z uvedeného rozsudku súčasne vyplýva, že pri posúdení bydliska je vhodné vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností.

Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná dostatočným spôsobom neodôvodnila, že žalobca si počas výkonu zamestnania (a platenia poistenia) v inom členskom štáte EÚ nezachoval centrum svojho záujmu, ako aj bydlisko na území Slovenskej republiky. Rozsudok krajského súdu preto zrušil, rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní je potrebné okrem stability zamestnania vyhodnotiť samostatne a vo vzájomnej súvislosti nielen a bydlisko na daňové účely, ale aj dĺžku a trvalosť prítomnosti žalobcu na území dotknutých štátov, situáciu žalobcu vrátane jeho bytovej situácie a jej stability, možnosti návštev rodiny vzhľadom na charakter pracovnej činnosti, trvanie dovolenky a i.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 a § 151 ods. 2 O.s.p. a žalobcovi ich náhradu nepriznal, lebo úspešný žalobca náhradu trov právneho zastúpenia

nevyčísľil v stanovenej lehote.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.